

Vrijdagavond. DE ORDE VAN VERDRAAGZAAMHEID. 5 October 1951.

De Inleider. Onderwerp uit het publiek;

De Zonneleer van Ignaton.

Oud-Egypte. Ignaton is eigenlijk een ongelukkig mens geweest. Als iemand die vrij wou breken uit de usance en plichtplegingen en politieke verwickelingen van het Egyptische Hof. Hij was opgeleid, als bij de Pharo's gebruikelijk, gedeeltelijk in een tempel, maar te allen tijde door priesters (een pfarao is een goddelijk persoon, dus je moet priester zijn om in zijn buurt te mogen komen). Men moet eerst de persoon van Ignaton begrijpen voor men kan begrijpen hoe hij gekomen is tot zijn leer en hoe deze leer weer ten onder is gegaan. De Invloed van de priesters aan het hof was heel groot a ook U weet wel dat gebruik van bepaalde rituelen, er werd iets gevraagd en dan een oordeel uitgesproken, tot zelfs die met alle permissie het bed van de Pharao recht mocht strijken en hem zijn drie-ledige hoofdtooi geven. Dat verdroot deze mens en daardoor kwam hij in verzet tegen het priesterdom. Met hun leer kon hij het voor een gedeelte eens zijn, maar niet meer met de priesterkaste. En ze komt dan Ign-aton (is de naam eigenlijk, die hij zichzelf gaf) er toe om zijn leer, de geheime leer van de verschillende priesterorden, grote politieke lichamen tevens, naar buiten te brengen en om te zetten in een nieuwe Zonneleer; dat is niet zo vreemd, wat een van de heersende goden in het oude Egypte was de zon, hij koos daarmee dus al direct iets wat krschtens zijn wezen als goddelijk beschouwd werd, het was niet iets stoffelijks, wat je zien en grijpen kon. En om die zon heen bouwt hij zijn Zonneleer op, waarbij alle andere goden, vaak gedrochtelijkheden, ontstaan door verering van verschillende dieren, soms ook heel knappe samenvoegingen van menselijke en dierlijke eigenschappen in een persoon (de god van de Doden), die had niet voor niets de vorm van een hyena, die vereerd werd omdat hij zo'n eind weg dorst te zwerven, bij dag en nacht zijn spoor trok door de woestijn waar mensen niet konden komen). Er zat wel zin in, maar toch voor de mensen zelf werd het al heel gauw een fetischdienst, afgoderij zonder verdere diepere zin. Dat wilde Ignation te niet doen door zijn nieuwe god Aten uit te roepen als enige god. En daarbij maakt hij gebruik van esoterische leringen en daar hij een dichterlijk gemoed had, wist hij het heel aanschouwelijk voor te stellen. Hij heeft verschillende odes aan de Zon geschreven, die behoren tot de fraaiste literatuur van die tijd, hij had er ook hofdichters voor, maar was zelf ook dichter. Met het uitroepen daarvan slaat hij de openlijke macht van de priesterkaste in gruzelementen. Wat moeten zij doen, Aten verheerlijken? Maar waar blijft dan al hun invloed op de manen? Aten staat er niet op dat de mensen hem onderdanig zijn, hij is geen voordelige god en bovendien doet hij niet aan politiek. Zo zien wij een tegenstelling tot stand komen waarbij Ignaton wordt tot de hoge priesters - als het ware - van zijn nieuwe zonneleer, zelf een nieuwe stad laat hij bouwen met schitterende tempels er in, maar aan de andere kant jaagt hij de grootste macht van het land tegen zich in het harnas. Allereerst is die leer nog zeer verwant aan de hogere duiding van de normale godenleer..... (valt weg), maar de hogere leringen van het priesterdom al een hele hoop vereenzelvigd werd, die god verschijningsvorm van die andere - soms vind je het wel in de afbeeldingen die er zijn - vormen een drie-eenheid steeds. Dat hoge brengt hij naar buiten en begint zijn zonneleer op te bouwen op deze stelling; er is één kracht die alles tot stand heeft gebracht, alles in stand houdt en alles regeert. Ten 2e alle verschijnselen, voor ons mensen kenbaar, zijn uitingen van deze geest; dat is al pijnlijker, m.a.w. geen enkele andere god kan nog zelfstandigheid hebben. Zoals de zon door haar stralen de aarde bevrucht, zo wordt de mens bevrucht door de zon van de geest; dat is nog erger. Waar blijft de goddelijke afkomst van Pharao, de bijzondere rechten van de hooggeborenen? Er komt verzet en dan begaat Ignaton nog een domheid, - misschien geen domheid menselijk gezien -, maar politiek gezien wel. Hij doet afstand van heel veel gevestigde regels, vertoont zich vrijelijk met zijn gezin aan het volk, durft te leven als een vrij mens en durft kunstenaars de vrijheid te geven dit natuurlijk uit te beelden, het Egyptische schrift blijft eigenlijk altijd een tekenschrift, en wanneer die gestyleerde vormen natuurlijker worden is dat een hele teleurstelling, dat zet weer een andere klasse tegen de heerser op, want niet alleen de priester enz., maar een hoop fabrikanten van beeldjes, kunstenaars en dichters ook, want zijn stijl verschilt veel van die daarvoor en daarna bereikt werd. Het wordt een bittere strijd, en dan gaat Ignaton in zijn zelfgeschapen god maar tevens in zijn erkenning van een opperwezen zijn hart daarvoor uitstorten, dan valt al dat esoterische langzaam weg. Het wordt een huwelijk tussen Zon en Aarde, dat alle schepselen voortbrengt. Zo wordt de zon de levengever, maar ook de levensnemer, de oerkracht waarvan

alles uitgaat. De sterren zijn uitingen van Aten's grootheid en niet meer een natuurverschijnsel. Er is geen genezing meer zonder Aton's kracht. Dat laat hij het volk bekend maken. U begrijpt dat uiteindelijk deze leer verzet vindt, ook onder de oudere mensen. Waarom mogen zij niet meer hun van klei en brood gebakken dieren verkopen. En waarom moeten zij zich aan een nieuwe stijl gaan wennen? Ook het volk komt in op stand, knap gebruikt overigens door het priesterdon om zijn invloed te versterken. En zo komt het ogenblik dat Ignaton valt. Hij is gestorven. Hoe? Niet langs natuurlijke weg in ieder geval. En dan wordt met 1 slag zijn naam verwijderd van alle tabletten waarop hij genoemd werd, verminkt zijn beelden, uitgewist de naam van Aton. Zo hoopt men het volk weer in de macht te krijgen. En daarmee spreekt Egypte het oordeel over zichzelf uit. Want vanaf dat ogenblik krijgt meer en meer de beoefening van de magie de overhand, wordt het Egyptische volk teruggedrongen tot een bijgelovigheid, dienstbaarheid aan geesten, soms zelf opgeroepen, soms geboeid aan de aarde vol kwaadaardigheid. Zij worden de goden van Egypte, de waarheid van Aton van een enig ware God wordt onderdrukt. En toch zingen nog lang daarna, de Nubiërs vooral in de grensdistricten, het lied van Aton, en zelfs heden ten dage kan men bij sommige volken nog sporen terugvinden van dit Aton-geloof, soms verminkt. O. a. In bepaalde principes bij het volk; een van de redenen waarom zelfmoord wordt gepleegd door delen van dat volk zo nu en dan. Ignaton met zijn zelf gekozen naam, een tragische figuur, een vorst die wel inzicht had in de waarheid, maar ze niet wist te paren aan de politiek en om zichzelf ten onder bracht, in die ondergang bitter lijdende door al wat hij rond zich verloor. Zo blijft de verkondiging van de leer van Aton één van die lichtglansen in de wereld, die de waarheid weer eens naar voren brengen in de een of andere vorm, maar die door de zwakheid daarvan moesten. En zo is Aton geworden 1 van de mythen, 1 van de figuren waarmee men zich heden ten dage nog bezig houdt. Tevens is hij geweest beschermer van een groep die op esoterische wijze onderzoek naar de natuurkrachten deed. Een groot gedeelte daarvan heeft zich teruggetrokken naar de Orient.

Dat was Ignaton en zijn zonneleer. Iemand nog wat te vragen? Dus speciaal hierover? Stilte,
Tweede Spreker ; Vandaag een zeer menselijk chapter.

De samenhang der menselijke kennis.

Ik acht het haast noodzakelijk in het onderzoek van ons eigen wezen en het doel van ons zijn dit onderwerp even aan te snijden, daar het op onvolledigheid van het menselijk bestaan zo'n scherp licht werpt, dat dit misschien de mensheid zou kunnen leiden tot nieuw begrip en het inslaan van een ander pad. Wij kennen in de mensheid een aantal richtingen, die elk voor zich beweren dat zij buiten het menszijn staan. Daar hebben wij b. v. de wetenschap die zegt maar al te gaarne; wij wetenschapsmensen, wij tellen niet het individu, niet de mens, wij onderzoeken slechts en voor ons is alleen het veelvoudig bewezen resultaat van waarde, (Als ik enige uiting doe waarmee u het niet eens bent of waarover u nadere inlichtingen wenst, kunt u dat rustig meteen zeggen.) Deze wetenschap gaat zover, dat zij vaak haar eigen doeleinden voorbij streeft. Voorbeeld is de wapenindustrie. De mens doet veel uitvindingen, dat wil zeggen hij komt tot erkenning van bepaalde natuurgeheimen en leert ze aanwenden. Daar echter de wetenschapsmens zich te weinig bewust van de betrekking die tussen zijn ontdekking en de verdere mensheid bestaat, komen dergelijke uitvindingen al te vaak in handen van personen, die ze tegen de mensheid gebruiken, noodzakelijke wijze of niet. M.a.w., men kan niet zeggen: de wetenschap staat boven de mens. Zij staat integendeel juist in zeer sterk verband met de mens. Wanneer de wetenschap alleen ter wille van de wetenschap beoefend wordt, verliest zij haar waarde en wordt een Homunculus, een kunstmatig schepsel dat verwoestend door de wereld gaat, een Golem der techniek. Ziedaar een van de feiten die gij allen zelf erkennen kunt. Maar bij het beschouwen van de wetenschap als zodanig tegenover de mensheid, het beeld Golem, of bij het beschouwen van de wetenschap apart van de mensheid, maar strevend voor de mensheid, vergeet men 1 punt; de mens is uiteindelijk een stukje van een groot geheel, hij is een deel van de scheppende kracht. Daardoor leeft, streeft, werkt hij. Zo kan men niet een deel van dit complex wezen en handelingen begaan, die geen invloed hebben, sterk of minder sterk, op het wel of we van alle andere delen der schepping; dat geldt niet alleen voor de mensheid, maar voor al het geschapene. Zo is alles wat uitgeoefend wordt alleen om der wille van het feit zelf, of dit nu is wetenschap of kunst. Een kunstenaar b.v. zegt; ik heb de wereld niets te zeggen, ik schep mijn beeld, melodie enz., wil de mens het kopen, mens ik veracht je, maar je geld heb ik

nodig, voila. Er zijn mensen die bewust of onbewust deze houding aannemen. Dat is niet goed. De kunstenaar is kunstenaar indien hij weet te uiten wat leeft, niet slechts wat leeft in hemzelf, maar in de mensheid waar hij deel van uitmaakt. Zo in zijn schepping altijd weer het zelfbewustzijn der massa vergrotend. Wij kunnen natuurlijk nog verder gaan, dit toepassen op politiek, die een ideaal stelt dat buiten de huidige mensheid ligt, dat is dan een waanbeeld en moet leiden tot disorde en wanorde. Men kan niet iets buiten de massa nemen en de massa erheen leiden. Integendeel, men moet het edelste nemen wat in de massa leeft en haar daarvan bewust doen worden, dus altijd rekening houden met het feit: wij zijn een eenheid, Niet wit, zwart, geel, 3 verschillende groepen, neen het zijn schepselen, elk naar hun aard levend, naar het beste wat men kan doen en het enige goede om te doen, is dat wat men als overeenkomstig tussen zich en het andere schepsel kent, in zijn edelste vorm naar voren te brengen, zo een band leggend tussen de schepselen onderling, een band van gelijk bewustzijn. Laten wij al dit nu een ogenblik onder loupe nemen en iets meer kosmisch bezien, tot welke conclusies leidt dit? Allereerst: wij zijn allen deel van hetzelfde en als zodanig kan niets wat een ander ondergaat ons onberoerd laten; terwijl omgekeerd ons wezen zijn invloed op de massa heeft. Ten 2e als zodanig kan er geen sprake zijn van een evolutie als enkeling, maar slechts van een gelijkmatige evolutie van allen gelijk; deze echte zal gepaard gaan met een verandering van verschijningsvorm, zodat de wereld van heden niet kan bestaan indien de wezens een hogere bewustzijnsfase bereikt hebben. En dit geldt overal in de kosmos. U begrijpt dus, dat geheel zijn bepaalde voorwaarden met zich brengt. En daaruit kunnen wij wellicht iets afleiden omtrent het werkelijk wezen van dit alles. Want indien wij uitgaan van het door mij in de eerste paar alinea's uitgesprokene, n.l. dat alles uit de schepping voortkomt en slecht het bewustzijn van dit in het ik aanwezige uitmaakt de verandering, de mogelijkheid tot evolutie als het ware, dan kunnen wij dus zeggen; alles is uiting van iets, dit iets echter, wat het ook zijn mag, meestal omschreven door het begrip God, is voor alle dingen gelijk hetzelfde. Zo is alles terug te voeren tot een oerbron en is uiteindelijk de bron van alle erkenning en beleving ook daar te vinden. En weet men dit alles, dan kan men zich dus niet meer trots verheffen en zeggen; ik, het individu; hoogstens; ik, het ego, het huidige individuele bewustzijn; een klein verschil maar met grote betekenis. D.w.z. dan erkent u reeds: mijn waan is niet het individu, alleen de bewustzijnsvorm waarin dit wezen zich uit en op dit ogenblik individu, d.w.z. wel waarnemend, zich niet uitend, niet vergelijkend tot het eigen ik, zo komen wij dus tot de conclusie: wij zijn delen van een groot geheel, en - waarschijnlijk door onkunde, tijdelijk onvolmaaktheid, in ons bewustzijn slechts een zeer beperkt deel van het geheel kunnende omvatten; is het dan verwonderlijk dat wij komen tot de uiteindelijke slotsom telkenmale weer - want ik ben niet de enige die u deze oplossing voorlegt ter overdenking - de mens leeft slechts gelijk de geest individueel, om zich te bekwamen, n.l. zijn bewustzijnsmogelijkheid te vergroten. Deze vergroting zal echter met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uiteindelijk resulteren in een samensmelting met andere tijdelijke individuen. Zo is eigenlijk vanuit deze zijde bezien het leven van de mens een soort laboratoriumproef waaraan de godheid zichzelf onderwerpt, de oerkracht, dat iets waaruit gij zijt voortgekomen. Nu moet gij u aanpassen daarbij. En hoe meer gij beantwoordt aan dat doel, hoe minder pijnlijk de reacties zijn op wat gij ervaart. Hoe meer uw besef van saamhorigheid uit te breiden, hoe minder gekweld gij zult zijn door het pijnlijk strijden tegen alle delen en daardoor uzelf bezeren. Zo schijnt dus de roeping van de mens in zijn gehele bestaan, niet alleen op aarde dus, hoofdzakelijk te zijn gelegen in het bewust worden en bewust een worden met andere delen. In hoeverre dit een absolute oplossing is, zou ik u niet durven zeggen. Onze persoonlijke trots, ons egoïsme, leiden ons altijd tot de veronderstelling: er zal wel iets van blijven bestaan, ofschoon de logica leert dat dit onwaarschijnlijk is. Maar wij willen graag blijven bestaan als mens, als persoon. In ieder geval hebben wij de zekerheid dat deze fase aanhoudt tot wij rijp zijn om dit persoonlijk bewustzijn prijs te geven, om daarmee een ander vorm van bewustzijn te aanvaarden. Hiermee zou dus het doel en wezen van elk schepsel praktisch (er zijn uitzonderingen, maar die vallen op het ogenblik buiten de draagkracht van mijn betoog) het doorsnee schepsel zal uiteindelijk deze weg gaan. Het is dus de uiting van een kracht die misschien wel zichzelf zoekt te leren kennen op deze wijze. Misschien ook kent hij zichzelf en ervaren wij slechts deze erkenning voor onszelf, doordat ons wezen meer en meer nadert tot dit grote bewustzijn; doordat wij als uiting weer terugstreven naar het middelpunt. Dan zou men dit geheel kunnen als volgt: een minimale kern, die de delen waaruit zij bestaat met grote explosieve kracht van zich geslingerd heeft, waarbij zich

de zware terugvallen tot ditzelfde middenpunt, echter in gewijzigde samenstelling. Het wezen blijft zichzelf gelijk, de verschijningsvorm echter zal zich veranderen. Hoe dichter de delen naderen tot dit middelpunt, hoe minder zij zelfstandig zullen zijn.

❖ *De verschijningsvorm zal zich veranderen?*

Inderdaad. Ik bedoel hiermede dit; men kan alleen van een verschijningsvorm spreken als men het individu daar tegenover stelt als vergelijkende factor. Dus ten opzichte van uw eigen ervaring zal de uiterlijke vorm het wezen van het goddelijke, aan verandering onderhevig zijn, die niet ligt aan de verandering van het goddelijke, maar in uw plaats in dit wezen wanneer gij tot het einde zijt gekomen en de weg waarop u nadert op de weg daarheen.

❖ *Het is nog niet duidelijk voor mij.*

Wanneer u een kamer hebt vol met meubilair, nu gaat u een keer deze kamer schoonmaken; u verwijdert alles er uit en groepeerd het weer, maar niet in dezelfde volgorde. Heeft al dit iets veranderd aan die kamer. Men kan zeggen: Ja, want ik zie de zaak anders staan, men kan ook zeggen: neen, de kamer heeft dezelfde inhoud, dezelfde voorwerpen, hun onderlinge groepering doet niets ter zake, voor de kamer zelf zal deze hergroepering niets uitmaken. Dezelfde hoeveelheid ruimte is in beslag genomen, bepaalde vormen als vroeger, maar voor jezelf maakt het iets uit als je er binnengaat. Ja, dan ontdek je iets, (zeer onvolmaakt voorbeeld, maar geeft je het begin van het idee, u zult zelf ontdekken dat er fouten aan kleven, en zo misschien van een grote schoonmaak tot een groot begrip komen: ik hoop het althans.) Nog meer opmerkingen? Neen. Wij hebben gezien deze uiting van het goddelijke en het feit dat wij zelf slechts een onbeduidend deel daarvan zijn. Echter leren wij nog iets: wij kunnen wel onze weg door onze eigen massa als het ware bepalen, het ene zal sneller terugvallen tot het middel punt dan het andere meer botsingen ondergaan dan het andere, maar het is uiteindelijk dezelfde kracht die ze uiteengeslingerd heeft als die ze terugbrengt; zodat de weg van het leven in grote trekken voor een ieder getekend staat. Ten 2e: aangezien de plaats waarheen gij gesteld zijt bij het begin afhankelijk is geweest van de plaats die gij in de oorsprong hebt ingenomen, is dus het beginpunt waarvan gij uitgaat, ofschoon voor allen ongeveer gelijk toch datgene wat tekenend is voor uw persoonlijke eigenschappen. Uitgaande hiervan vinden wij dan weer de mens, of in het algemeen genomen het wezen door de Schepper gesteld in zijn uiting in de Kosmos, zal zich te alle tijde bewegen langs de baan die reeds door zijn ontstaan werd getekend, zal de eigenschappen bezitten die hij door het uitgaan van zijn oorsprong verworven heeft en te alle tijde gedeeltelijk zal blijven behouden. Indien alles teniet gaat, is n.l. de kern van het wezen vernietigd, indien gedeeltelijk, de massa zal de kracht daarin geven(?) blijven bestaan en de uiterlijke verschijningsvorm evenwel veranderen. Hierdoor is dus de mogelijkheid uitgesloten dat een mens of geest iets... kan zich onderwerpen aan de kracht die haar aantrekt en trachten bij het volgen van deze roep zoveel mogelijk botsingen te vermijden en daardoor des te sneller tot haar oorsprong terugkeren. Maar zij zal te alle tijde toch zichzelf blijven, zodat, een erkenning van het eigen ik genoemd mag worden; eerste stap op de weg naar een snellere terugkeer naar het goddelijke. Ten 2e: hoe dieper men nadert naar het middelpunt, hoe groter de dichtheid wordt van de op dit middelpunt neerstortende stof. Hoe meer de geest getrokken wordt tot zijn middelpunt, hoe meer hij in binding en aanraking komt met wat hem omgeeft, hoe meer beperkt hij wordt in zijn eigen wezen, maar hoe meer hij door het mee genieten van de ervaring en anderen zijn ervaringsbereik vergroot. Ten 3e: zijn leven in de volledigheid in de kern van het goddelijke, is slechts mogelijk wanneer alles is teruggedaan, zodoende tot stand brengend dezelfde volledigheid die voor de schepping bestond.

PAUZE

3e Sprekert De ⁿVrageribus»

❖ *Astrologische vraag: De zon zodiac, is dat een gordel of een bol?*

Ik voor mij zou dat willen zien als een bol, ofschoon het wordt voor gesteld over het algemeen als een gordel; volgens mij is de voorstelling als bol veel beter.

Nog een vraag: Uit Egypte is tot ons gekomen de leer van Hermes. De bekende regel van Hermes, wat is juist en wat is onjuist in de regel zoals wij die hier kennen?

Antw.: Ik ben helaas niet in staat dit direct goed te beantwoorden. Ik zal proberen alsnog een antwoord daarop te krijgen. Eventueel dus later.

- ❖ *Wanneer een mens zijn hoornvlies beschikbaar wil stellen voor blinden welke gevolgen heeft dit op het astrale lichaam?*

Gene. Omdat bij de beschikbaarstelling alleen wordt gesteld een deel van de stof die verlaten wordt en een terugkeer van ..... terwijl dit bij een ander in gebruik is, praktisch onmogelijk is. Integendeel, indien dit gebeurt om een ander te helpen, heeft dit zowel geestelijk als in stoffelijke zin meer vóór- dan nadelen, stoffelijk voor de geholpene en geestelijk voor deel voor degene die helpt.

- ❖ *Wat is dan het gevolg als een blinde door karma blind moet zijn en het wordt verholpen, kan hij daardoor een boosdoener worden?*

Dat is onmogelijk. Ik wil u wijzen op het feit dat karma alles beschikt en een ingrijpen van een mens in karma onmogelijk is, zodat ook het herstel van de blindheid ligt in dezelfde lijn. Er kan nooit een verstoring van karma optreden door invloeden van buiten.

- ❖ *Moet de mens Hitler als mens of duivel beschouwd worden?*

Als wij alle mensen, die wij w.u.a. hun streven als hysterisch en abnormaal moeten beschouwen, dan is de wereld bevolkt met duivelen. Beschouw elk mens als mens, dat is hij uiteindelijk. En zelfs wanneer hij door zijn waan en verwaandheid geleid wordt op paden die tot vernietiging voeren, is het erg onrechtvaardig alleen die mens daarvan te beschuldigen. Wie heeft de mens Hitler gemaakt tot wie hij was in zijn laatste dagen? Welke volkeren (volgelingen) en invloeden zijn dat geweest? Niet alleen het Duitse volk, en ook wie gemaakt hebben. Het Duitse volk zo uit het lood was geslagen; maar ook degenen die met hem verhandelend en verdragen gesloten hebben. De mens zelf heeft het goed bedoeld, zoals zoveel mensen. Alleen als je veel mensen in hun goede bedoelingen hun gang laat gaan... Kunt u Truman of Stalin veroordelen? Als u dat wil doen, gaat uw gang. Maar beoordeel hen dan als mens en meteen open oog voor de omstandigheden die geleid hebben tot . . . . In vele gevallen hoort men ook alleen het verhaal dat men over deze personen vertelt. Er is geen verschil, overal kan datzelfde gebeuren. Morgen kan er in Amerika een Hitler opstaan of een Stalin, overal gaan mensen in bepaalde omstandigheden over tot grofheden, tot wreedheden. Niet alleen Hitler heeft de verdelging van bepaalde mensenrassen doorgevoerd. Dit is niet meer menselijk. Maar waar de massa haar invloed doet gelden op de regeerders en ze steunen en dwingen iets op te bouwen. . . Over het algemeen: Napoleon, Caesar, Nero, alle mensen die opgezweept worden en verjaagd door wat de massa van hen verwacht en eist. Er zijn altijd belangengroepen die hun spel spelen met een figuur die naar voren wordt geschoven als spreekbuis. Als in Duitsland indertijd niet enerzijds industrieële belangen waren geweest die een noodzaak vormden voor erkenning van het land als wereldlijke macht, terwijl aan de andere kant zijn Junkerpartij weer trachtte te grijpen naar de macht van het oude Keizerrijk, zou er geen Hitler geweest zijn. Dus is hij niet verantwoordelijk, hij is en blijft een mens. En al had hij ook zijn weg verder moeten gaan, hij zal niet zo zwaar geoordeeld worden als de mensheid doet, als zondebok zijn eigen fouten leggend op een die toch al de naam had en nu van anderen de gevolgen mee moet dragen van hun daden. Hetzelfde gebeurt ook in andere staten, wisselvalligheid; het is een ogenblik een held, een ander ogenblik een misdadiger, daaruit moet men leren niet te oordelen, mens of duivel.

- ❖ *Kunt u zich indenken een absoluut niets?*

Neen, omdat ik ben, ik heb de ervaring te zijn. Ik denk, ik leef, stel mij vóór, uit mij. Dan kan er geen absoluut niets zijn zolang ik besta. Slechts zou ik zelf ophouden te bestaan, dan ben ik zelf niets meer en kan mij dus ook geen absoluut niets meer voorstellen.

- ❖ *Dat je zelf ook niet meer bestaat.*

Ik moet mijzelf altijd als waarnemer voorstellen.

- ❖ *Waarom bestaat het heelal?*

Ik geloof dat wij het moeten zien als een uiting van een Wezen dat boven ons begrip staat, zodat wij het doel slechts zeer geleidelijk zullen doorgronden, gelijk op deze wereld langzaam wetten en regels leren kennen en meer ervaring omtrent de mogelijkheden van de stof waarin wij leven opdoen. Ik geloof dat wij niet groot genoeg zijn.....

- ❖ *Van de 5 of 6 delen van mijn werk zijn er 4 verdwenen bij het bombardement in Arnhem. Kunt u zeggen waar zij berusten?*

Dat kan ik niet zeggen, dat is persoonlijk. Anderzijds, gelooft u niet dat dergelijke dingen bewaard blijven tot het tijd is dat zij haar buiten komen? Heeft u het werk niet volbracht?

❖ *Ik zou het opnieuw moeten maken, dat kan ik niet.*

Geloof u mij, wanneer het tijd wordt worden ook deze delen bekend. Dat is altijd zo. Niets is zonder reden in deze wereld.

❖ *Of zij verbrand kunnen zijn,*

De mogelijkheid bestaat, maar ik mag u daarop geen antwoord geven.

❖ *Zielen worden aangetrokken door een bepaald ouderpaar. Wat voor verband is er in dit opzicht tussen broer en zusters?*

Een gelijkheid van voorliefde voor een gelijk milieu, een zich op zijn gevoelen daar. Zij zoeken voor zich het milieu en vinden de gelegenheid bij een bepaald ouderpaar dat beantwoordt aan hun geestelijke verlangens. Zijn deze verlangens niet erg fraai? . . Men weet niet wat voor ervaring gevraagd wordt voor een bepaalde geest. Een broer die geboren wordt zal misschien met andere redenen dezelfde omstandigheden zoeken, vandaar dat er tussen broers en zusters vaak veel tegenstrijdige typen zijn, wier levensrichting absoluut een ander is. Een enkele maal zoekt men, niet vaak, terwille van de broer en zuster, dan bestaat die gesloten eenheid die men zo graag dramatiseert, waarbij beiden leven als eenheid.

❖ *Over reïncarnatie. (Is eigenlijk een onderwerp)*

Dit is geen vraag, maar wij kunnen het kort aansnijden. Reïncarnatie is de herverschijsning in dezelfde (?) vorm. Dit komt veel voor maar is geen noodzaak. De vorm doet er niets toe. Men kan reïncarneren na een verblijf op een geestelijk terrein als droom zonder de aarde te beroeren. Op aarde komt het veel voor, omdat in 1 leven niet voldoende gelegenheid is de ervaringen alle te doorleven, maar dat wil niet zeggen dat het een noodzakelijkheid is.

❖ *Kan men als men denkt aan overleden bloedverwanten door gedachteninvloed met hun in verbinding komen?*

Ja, men kan zelfs in verbinding komen met iedere mens die enigzins gelijk besnaard is. Wij bezitten allen geestelijke zintuigen, geestelijke capaciteiten, die van geest tot geest mededelingen mogelijk maakt, zonder dat ruimte of tijd in aanmerking komen. Mits deze ander bereid is tot ontvangst van de mededeling, zodat telepathie uiteindelijk altijd mogelijk zou behoren te zijn, Maar de verschillende bestrevingen van de mensen, en ook van de geesten, het speciaal bezig zijn met bepaalde onderwerpen neemt vaak de aandacht weg. Het betreft zich dus niet alleen op bloedverwanten. Daar echter vaak gelijk geestelijke ontwikkeling vooropgesteld kan worden, bij bloedverwanten, kunnen deze zeer zeker met elkaar in contact treden door gedachtenkracht, en zelfs indien de een sterker is de ander tijdelijk beïnvloed.

❖ *Wordt die geestelijke persoon daardoor niet benadeeld? Door samen gedachten te hebben van levend mens en geestelijk iemand?*

Waarom zou die er door benadeeld worden, mits de gedachte edel is? Zoniet het contact reeds afgebroken is voordat de mededeling kwam.

Vraag; Een rode uitstraling, wat betekent dat?

Het ligt aan de kleur: helderrood is moed, donker of troebel hartstocht en vaak woede. Rood is over het algemeen geen gunstige kleur, hoewel in combinatie met andere kleuren vaak wel weer gunstig. Het zijn uitstralingen die over het algemeen overheersend zijn bij menselijke aura, maar in de geest zeer weinig, en wanneer vaal..... alle ongunstige betekenis. Dan zijn hartstochten of begeerten aan het werk, of vaak ook haat, waardoor men beter deze uitstraling uit de weg kan blijven.

❖ *Vandaar zeker dat de mantel van de duivel vaak als rood aangegeven wordt (lachend).*

Dat is meer menselijk: fel contrast, het rood dat de vlam moet symboliseren.

❖ *Een buitengewone voorkeur voor blauw, heeft dat iets te betekenen? (geen donkerblauw.)*

Niets bijzonders, zekere voorkeur voor een rustgevende kleur. Ook kan het komen bij streven naar een bepaalde esoterische kennis, waarbij de wetenschap triomfeert over het geloof, maar dan toch meestal onbewust.

Over de wetten van Hermes nog even: Onvolledig.

❖ *Waarom heeft het medium altijd de ogen dicht? Is dat nodig, wordt hij anders wakker of zo?*

Wanneer je gebruik maakt van een instrument en je kunt je verlaten op een bepaald zintuig dat je volledig gebruikt, is het beter de andere uit te schakelen. Een blinde hoort scherp. Zou de visuele indruk erbij komen, dan zou het gebruik van de ogen een grote storing doen ontstaan, een veelheid van indrukken die onaangenaam aandoet. Wij nemen precies wat wij nodig hebben. Zouden wij de ogen open laten zonder het medium in normale toestand te brengen, dan zouden zij in verdraaibare(?) vorm een onaangename indruk maken en bovendien een over-inspanning van de oogspieren het resultaat zijn daarvan en dit dus schadelijk zijn voor het medium.

❖ *Over wat I.I. Zondag (op de Wijdingsdienst) door dit medium is doorgekomen, niet goed begrepen: In verband met zware tijden die komen tekenen in de wolken, o. a. dieren die weer losgelaten waren en een kruis daarboven.*

Voor mij persoonlijk hecht ik aan dergelijke voortekenen niets, daar ze te veel de vorm hebben van een toevalligheid. Maar het is inderdaad waar dat u vaak dieren kunt zien in de wolken, en het is niet zo vreemd als er door een lichtvorming een kruis gevormd wordt. Deze dingen, de mensheid gesteld als een soort teken om daardoor de aandacht te vestigen op komende gebeurtenissen, rieken naar mijn smaak te veel naar kerkelijke symboliek, romantiek. Dat is mijn persoonlijk oordeel hierover.

De "Bultenaar".

Waarover nu vanavond? o, mannen. Ik dacht dat ik er omheen kon komen, maar het is de heer der schepping. Jammer dat zo vaak de vrouw de baas over hem laat spelen. Uiteindelijk, als men zo'n man trots zich door de straten ziet bewegen (heb ik ook gedaan, het ging mij niet zo goed af, maar dat is een tweede) ziet hoe hij zich voor laat staan op zijn deugd en logica, zijn er zo 1 of 2 puntjes waarop de vrouw hem recht kan zetten, en dat is pijnlijk. De man is volkomen logisch, maar de vrouw zegt: hij denkt niet vlug genoeg, ik heb zoveel woorden niet nodig, als je maar denkt wat ik zeg is het goed. Verder zegt men: de man is onbeholpen, heeft geen aanleg voor theeschenken, baby de luier aandoen en gasten ontvangen. Ik zou daartegenover willen stellen dat er heel veel vrouwen zijn, die, wanneer zij die kunsten wel beoefenen, niet in staat zijn een boekhouding te voeren, vliegtuig te besturen e.d. Over het algemeen is dus de man de ene kant van het leven en de vrouw de andere kant, nu kan men zeggen; geef mij de man maar. Ik kan mij dat best voorstellen. Maar aan de andere kant: wij hadden het daarnet over Hitler, dat was ook geen vrouw. En al die mensen die op het ogenblik zo bezig zijn met de oorlogsproductie zijn ook geen vrouwen? Dat wil ik niet zeggen dat men er een vrouw op los moet laten: het duurt langer voordat zij gemeen zijn, maar kijk dan uit je ogen. De man heeft het zwaar te verduren, hij moet niet alleen de kost verdienen, maar moet zich nog weren tegen zijn vrouw ook. In mijn tijd werd verwacht dat je voor een vrouw opzij ging, je hoed afnam enz. en de dames vonden dat eigenlijk doodgewoon. Het waren van die aardige schepseltjes, die moesten beschermd en beveiligd worden. Ik heb er niet te veel ervaring van maar zo'n idee, dat zodra de voordeur dicht was het proces zich wel eens omdraaide. Man of vrouw, het geeft niet, als je naar de eigen verantwoording allereerst aanvaardt, en niet, zoals sommige mannen doen: dat ruikt niet goed, dat vlees; zou je er niet een beetje. . . ? Heb je al stof afgenomen, Marie? zeg, zou je de kinderen niet naar bed..."" En aan de andere kant de vrouw: "Denk er aan, naar de baas en opslag vragen" Of, zeg je gaat toch naar de stad, breng even mee 6 pond aardappelen, 2 pond andijvie, " ik heb er geen verstand van, maar over het algemeen van veters en veiligheidsspelden tot wordingsmiddelen voor een heel batallion. Dat is de fout waar de mensheid mank aan gaat. Zij zijn allemaal geneigd tegen een ander te zeggen: "Je bent nu toch; aan het werk, werk even zo hard dat ik geen schuld meer heb". Je bent nu toch aan het praten over politiek, zorg jij even dat de zaak in orde komt", en: "ja, het is natuurlijk een zware tijd, maar . . als dit of dat, zeggen ze tegen de vrouw ook "kun je niet uitkomen met het huishoudgeld, ja daar ben je vrouw voor, ik heb niet meer". De mensen onder elkaar ook, willen een hoop, maar willen er zelf niet voor opdraaien, sturen elkaar om boodschappen die ze zelf niet zouden kunnen doen, en als ze dan terugkomen en ze hebben wat vergeten, een klerenhaakje of zo, dan weet moeder de vrouw ze dat te vertellen. Zelfs als zij vergeten heeft het op te schrijven. Maar de mensheid schrijft niets op en neemt aan dat je dat in je dooie eentje doet. Je kunt zware dingen verzetten als je samen het doet, maar een alleen, dan komt er niets van of een ongeluk. Geen samenwerking. En als je niet gauw genoeg bent, ruzie maak je uiteindelijk. Het zou de juiste verhouding zijn, of het man of vrouw is, of welke kleur, interesseert mij niet wij willen iets goeds, alleen

kunnen wij het niet voor elkaar krijgen, laten we elkaar een handje helpen. Niet zeggen: knap jij het maar op. Betaal jij even? Allemaal meewerken. In het dagelijks leven gaat dat precies zo. Dat is erg onverdraagzaam en dom, en dat komt omdat je onder zijn werk en moeilijkheden niet waardeert. Dat komt bij man en vrouw voor. Zoals het tussen man en vrouw gaat het op de hele wereld: mekaars moeilijkheden wil je niet zien of kleiner je, maar je eigen moeilijkheden moeten naar voren. Samenwerken en samen oplossen: gedeelde smart is halve smart, behalve wanneer je samen een pak slaag krijgt, dan is het dubbel erg. Maar als je allemaal, mannen en vrouwen, vandaag eens begon ermee (doe je toch niet, ik reken er niet op, of je bent al lang bezig, of het zal nog een tijdje duren voor het zover komt), maar elkaar de hand toesteken. Niet zeggen; ik ben alles en jij niks. De putjesschepper is net zo nodig als de minister-president, de een zou niet geschikt zijn voor het werk van een ander. Ik bedoel niet, dat de minister-president de zaak in de war schopt, maar het zit zo wie zo aardig in de knoop. Niet denken dat jij het alleen moeilijk hebt, probeer een ander zijn moeilijkheden op te lossen en dan van de ander gedaan te krijgen dat hij jou moeilijkheden oplost. Voor u het zo ver hebt, duurt wel even. Aan de andere kant een hoop naastenliefde, en er is een hoop liefde voor nodig om, al is het maar tijdelijk, de moeilijkheden van een ander op de schouders te nemen, zou het je eigen beter maken, de wereld, en misschien zelfs je inkomen beter. Dat is niet alleen over de mannen geweest, maar als ik over de mannen meer zou zeggen weet ik niet of de mannen het leuk zouden vinden. Wij moeten ook grenzen trekken; ik was vroeger ook man, en als zodanig ben ik solidair.

Het "Schone Woord". (een rubriek uit laten vallen, maar op de klok gekeken en de toestand van het instrument . . .) Onderwerpen; Herfstanemonen, Schoonheid, Geduld, Godsdienst, Zonsondergang.

Waarheid.

Wij weten natuurlijk, dat de schoonheid der herfstanemonen uitkomt slecht in de zonsondergang, en dat de kracht van de waarheid juist daar door het vertrouwen gesterkt wordt, en dat dit heel natuurlijk het licht der goden kan voeren tot de waarheid. Laten wij een ogenblik beginnen met dat verwaarloosde woord: godsdienst, eredienst aan God, aan die ongekende macht, die in het licht van dag en nacht, in het donker van de dood en het licht van het aardse leven altijd door de schepping zal kracht blijven geven. Die verering, dat is godsdienst, godsdienst is niet samengedrongen in vertrekken, liederen zingen, anderen naar eigen inzicht dwingen; het is niet steunen, lasten afwentelen op anderen, het is ook niet de waarheid van het bestaan in een sagenlicht veranderen. Godsdienst is het ware erkennen van de Schepper, van Zijn kracht. En wanneer herfstanemonen in een volle, schone pracht, nog stalend door de zonsondergang, zich tonen, en gij blijft een wijle staan, gij geniet, gij dompelt onder u in schoonheid, dan hebt gij een gebed gedaan. Dat is godsdienst, God vereren in het achten van al hetgeen Hij schiep. Elke gedachte aan Zijn schepping is een stemme, alsof zij riep tot Hem en zei; O Heer, Gij hoog daar in uw hemelse woning, wij danken u voor deze aarde. Heer, wat is uw schepping schoon. Dat is de waarheid over godsdienst, waarheid over het gebed, waarheid waardoor kracht en liefde hebben in u opgezet het losse woord zonder beduiding in een innig, diep gevoel, dat zich uit door heel de Kosmos. En dat uiten heeft een deel, want komt niet als antwoord uit die onbekende diepte in uw wezen nieuwe vree, nieuwe kracht tot verdergaan? Is het niet, of hierna zelfs op aarde reeds licht wordt het leven, of gij vol vertrouwen verdergaat, omdat gij voelt dat achter u de Schepper zeegnend en groetend staat? Vindt gij niet in Zijn geschapen schoonheid het antwoord op uw eeuwige vraag, wanneer zal de Heer zich om mij bekommeren? Heel de schepping zegt vandaag, nu en altijd in uw leven, nimmer zijt gij heel alleen, altijd zijn God's kracht en schoonheid en Zijn liefde om u heen. Alle krachten, geest en stof, zingen vol eerbiedige liefde aan de Schepper zijnen lof, juist doordat gij in het aanschouwen van zijn schepping hebben doorvoeld, hoe God het goede voor alle schepselen van den beginne heeft bedoeld, en hoe slechts misverstaan van Zijn stemme leiden kan tot ontevredenheid. Wie dat begrijpt heeft ware godsdienst, hij wordt vrij, niet langer lijdt deze mens of geest, omdat God hem dan beschermt tegen alles wat hij vreest.